

XIV. Нѣщо по лихварский въпросъ.

Тукъ, както и на всѣкъдѣ, лихварджитѣ сж ограбили и грабятъ немилостиво имота на бѣдний земледѣлецъ. Тукашното окръжие не отстъпва ни най-малко въ това отношение, прѣдъ другитѣ окръжия, макаръ и да нѣма евреи, които сж единственитѣ лихварджии по край морскитѣ и др. търговски градове и станциитѣ на желѣзницитѣ. Макаръ вече да има, както въ Ловечъ, така и въ околността нѣкоджко спестителни дружества, които даватъ съ много износна лихва пари, нѣ бѣднитѣ селяни хванѣти веднѣжъ отъ лихварджитѣ мжно можтъ да се отгърватъ отъ тѣхнитѣ тефтери.

Срѣдната лихва, която зематъ тукашнитѣ лихварджии е отъ 30—40%, нѣ до като дойде харманъ, тя надминава и майката, понеже записа ще се промѣни нѣкоджко нѣти и все ще му се прибави и лихва. Дойде ли харманъ, най-напредъ взема лихварджията, подиръ него бакалина и ако остане нѣщо, то е за ступанина; първитѣ двама не сѣяли, не жѣнали, а най-много зематъ!

Много села изъ повѣрениий ми районъ сж станали жъртва на лихварство и жителитѣ имъ сж се принудили да станжтъ надничари съ по 1 левъ дневна плата, да искаратъ само прѣхраната си.

При запитванието ми нѣкои селяни, отъ кога именно сж се вплели въ това, расправяли сж ми слѣдующето: слѣдъ избѣгванието и възвръщанието обратно на турцитѣ, тѣзи послѣднитѣ почнали да роспродаватъ имотитѣ си, селянитѣ воспользували отъ случая, да си купятъ ефтини имоти, отишли при лихварджитѣ за пари, които имъ дали на драго сърдце съ по 40% лихва; бѣдний селянинъ съ голѣма радость приема паритѣ, безъ да мисли, че тѣзи имоти ще му станжтъ тройно по-скѣпи. Не се минава дълго врѣме, истича срока на записа отива той при лихварджията да си плаща, нѣ какво? Въместо гроша тѣ сж 150, нѣма какво да се прави, казва той; ще се плати лихвата имъ, а майката нека стои; на втората година станали 300—350 и т. н. — той всѣка година плаща лихва, а майката става все по-голѣма, до като най-подиръ стане невъзможно исплащанието имъ и дойде сждебния приставъ да продава, гдѣ каквото намѣри, та тогава освѣнъ гдѣто е плащаль толкова години лихвитѣ, нѣ му продаватъ и купенитѣ имоти, добитѣка, па и кѣщата най-подиръ, която той